

Apequteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut, qanoq iliorluta ilinniartitsisut sulinermi atugaasa pitsanngortinnerisigut atuartut ilikkagaqarnissamut periarfissaat pitsanngorsarsinnaavagut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut sinnerlugit Inatsisartuni ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit, qujassuteqarfigaara qanoq iliornikkut atuarfinni ilinniartitsisut sulinermi atugarisaannik pitsanngorsaanikkut meeqqat annertunerusumik ilikkagaqartarnissaat aqqutissiuunneqarsinnaanersoq pillugu apequteqaat aallaavigalugu oqaluuserisassamik siunnersuuteqarsimammat.

Apequt pineqartoq annertuvoq assigiinngitsorpassuarnik imminnut attuumassuteqarsinnaasunik imaqarsinnaalluni sammisallu pillugit assigiinngitsorpassuanngorlugu sammivilerneqarsinnaalluni. Taamaattumik aamma apequtigineqartut imaasiinnarlugit erseqqissumik akiuminaapput. Akissutip akinissaanut aallaavik pingaartitallu suut akissummi aallaaviunersut akissummut ilusilersuissammata.

Meeqqat atuarfiisa ingerlanneqarneri kommuninit akisussaaffigineqalermatali assigiinngiaartumik ineriartortinneqarsimapput. Ilaatigut illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni assigiinngissutsit annertuujusinnaasarlutik. Tamatumani aamma atuarfiit illutamikkut, atuartorisamikkut, ilinniartitsisoqarniarnermikkut, angajoqqaat qanoq akuutigisarneri suleqataanerilu ingerlanneqarnerinilu sinaakkusiunneqartut assigiinngisitaarsinnaasarmata. Atuarfinnut inatsisitigut sinaakkusiunneqartut atituujuupput perorsaaniikkut aqutseriaatsikkullu assigiinngiaartunik aaqqissuinissamut periarfissisut. Kommunalbestyrelsit tamarmik, atuarfiit ataasiakkaat, pisortasut ilinniartitsisullumi ataasiakkaat annertuumik kiffaangissuseqarlutik atuartitsinerup ilusilersorneqarnissaanut periarfissaqarput, inatsisitigulli piumasaaqateqarfigineqarlutik, fagini ataasiakkaani siunertat, ilikkagassatut anguniagassat atuartitsinermilu periutsit atuartitsissummut naleqquttut tamatigut tunaartarlugit atuartut ataasiakkaat atuaqatigiiaallu pisariaqartitaat piginnaariigaallu aallaavigalugit ingerlanneqartartussat.

Atuarfinni sulinermi atugassarititaasut pitsaasut atuarfiup iluani minnerunngitsumillu avatangiisit pissutsit peqqutaqaataasarput: Aqutsisut piginnaaneqarluartuuppat, saqqumilaartuuppat ammasumillu aqutseriaaseqartuuppat, ilagiuminartuuppat, tapersersuisarpat assersuutigalugulu suliffimmi aaqqiagiinngissutit isumaqatigiinngissutillu assigiinngitsut sukumiisumik iluarsiiviginiartarpaat? Suleqatigiinnermi pissutsit aammalu tarnikkut sulinermi avatangiiserineqartoq aqutsisut sulisullu akornanniittoq qanoq ilusilersorneqarsimava, suleqatigiit akornanni atuartut ilinniartitsisullu akornanni, meeqqat

akunnerminni minnerunngitsumillu angajoqqaat akornanni? Ilinniartitsisut sulinissamut tunniusimanagerat annertuujua, sakkusaqartutut misigisimatinneqarpat, tassuunatigullu pitsaasumik atuartitsinissamut periarfissaqartutut misigisimappat? Ilinniartitsisut misigisimappat avitseqateqarnissaminnut siunnersueqatigiinnissamullu periarfissaqarlualutik, assersuutigalugu atuagarsornermi ilikkarniarnermi ineriartortitsinermilu periutsit atorlugit atuaqatigiit ilikkarniarnermut aporfeqartut atuartinnerini? Kommunalbestyrelsi anguniagassanik periusissianillu piviusunngortikkuminartunik anguniagassiornikuuppat aamma atuarfiit ataasiakkaat attaveqarfigilluarlugit ersarissumik apuunneqarsimappat?

Atuartut ilikkagaqarlunissaminnut periarfissaat inuuniarnikkut avatangiiserisaannit aamma annertuumik sunnerneqartarput, tassunga ilaallutik timikkut ineriartorluarnissamik periarfissat assersuutigalugu sinilluarnissamut nerisaqarlunissamullu pisariaqartitat qulakkeerneqartarsimansut. Ilikkagaqarusussuseq atuartinneqarsinnaanermullu piareersimaneq annertuumik sunnerneqartarpoq ukuninnga, angajoqqaat qanoq tapersersuinerat atuartumullu ikiuuttarnerat, kiisalu assersuutigalugu atuarnermut ilinniarnermullu isiginnittaasaat qanoq ittuunersut.

Ilinniartitsisoq piareersaasiortartussaavoq atuartitsininilu ilusilersortassallugu tamatumani atuaqatigiit tamaasa – piginnaaneqarlualutut sannginnerusut qeqqanilu inissisimasut - eqqarsaatigalugit unammillernartunik imaqtartittassallugit. Tamanna ilinniartitsisunut tamanut unammillernartuusinnaavoq, ingammik perorsaanerme sakkussanik atuartitseriaatsinillu arlaatigut amigaateqarsimappata, inimi atuaqatigiiaanik tamakkiisumik ilanngussisagunik, atuartut ilikkagaqarniarnerminni unammilligassallit ilanngullugit.

Siunnersuuteqartup allaatigisimavai atuaqatigiiaat amerlassusaat piareersarnissamullu piffissartinneqartut, ilinniartitsisut sulineranni atugarisaannut atuartullu ilikkarnissaannut periarfissarisannut sunniuteqartartut.

1. oktoberimi nalunaarsukkat atuarfinnut tunngasut kingulliit takutippaat, nuna tamakkerlugu atuarfinni 604-suni atuaqatigiiaat arfiniliusut 26-nik amerlassusilinnik atuartullit. Taamaasilluni atuaqatigiiaat 26-nik atuartullit 1 %-iupput. Illoqarfinni atuarfinni atuaqatigiit agguaqatigiissillugu 14-inik atuartoqartarput nunaqarfinnilu agguaqatigiissillugu 6,8-nik atuartoqartarlutik. Kommuneqarfik Sermersuumi agguaqatigiissillugu atuartoqarnerpaajusartut tassaapput tunumi illoqarfiit, taakkua agguaqatigiissillugu 17,5-inik atuartoqaramik. Tamakku tamaasa isigigaani ilimanarpoq, meeqqat atuarfianni atuaqatigiinni atuartunik amerlavallaanik atuartuuteqartarnek ullumikkut ajornartorsiutaanngitsoq. Atuarfiit ilinniartitsisoqarniarnerminni atuartitsiviusinnaasunillu amigartunik peqarsimappata, klassinik mikinerumaanik pilersitsisoqartarpoq. Inatsisit periarfissanik amerlasuunik imaqarput, atuarfiit ataasiakkaat kommunillu klassinik pilersitsinissaannut atorneqarsinnaasunik.

Ilinniartitsisut atuartitsinissamut piareersaasiornissamut periarfissaat sulinissamut isumaqatigiissutit toqqammavigalugit aalajangersaavigineqarsimapput, Namminersorlutik Oqartussat, kommunit ilinniartitsisullu kattuffiata aningasarsiat pillugit isumaqatiginninniartoqarnerani sunniuteqarfigisimasaat. Immikkoortoq alla oqaluuserissallugu piukkunnaateqarsinnaasoq tassaavoq ilumut piareersarnissamut piffissaliunneqarsimasoq naammattumik naapertuuttumillu atorneqartarnersoq. Atuarfiit ilaat ilinniartitsisussaaleqiffiupput, taamaattumillu ilinniartitsisut amerlasuut

qaangiuttoortariaqartarlutik. Ilinniartitsisut qaangiuttoortarpata piareersarnissamut suliaassanullu assigiinngitsunut piffissamik nassaarniarnissaat ajornartorsiutaasinnaasarpog, ilinniartitsisutut sulinermut attuumassutilinnut soorlu ilinniartitsisooqatigiit ataatsimiittarneranni atuarfiit/angerlarsimaffiillu suleqatiginiarneranni.

Siunnersuummi aamma eqqaaneqarpoq angajoqqaat klassiat, ilinniagassanik suliaqarnermi cafe, ilinniartitsisut oqilisaavigineqarnissaannut ilaasinnaasoq. Cafemik ilinniakkerivissamik pilersitsineq, atuartunit angajoqqaanillu orniguffigineqarsinnaasoq ilumoorpoq periarfissarpasuit ilagigaat, kommunit ataasiakkaat sinaakkutaasa iluaniittoq, neriutiginarlunilu kommunit amerlanerit periarfissaq ammaffigiumaaraat.

Matumuuna apeqquteqaat aallaavigalugu oqaluuserisassamik saqqummiisoqarneratigut Naalakkersuisuni qilanaarutigivarput atuartut ilikkagaqarnerusarnissamut sulissuteqarfigineqarnerannut tunngatillugu partiit isummersuutaannik tusagaqarfigissallugu.